

Konference k nedožitým 80. narozeninám profesora Rudolfa Zimka

Dne 20. října 2005 u příležitosti nedožitých 80. narozenin významného českého jazykovědce prof. PhDr. R. Z i m k a, DrSc., uspořádala katedra slavistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci jednodenní konferenci, které se vedle olomouckých rusistů zúčastnili též pracovníci rusistických pracovišť z České republiky a Slovenska.

Jednání zahájila vedoucí pořadajícího pracoviště doc. PhDr. E. V y s l o u ž i l o v á, CSc. Přivítala přítomné a seznámila je s programem konference. Důležitá životopisná data svého učitele připomněla shromážděným kolegům doc. PhDr. Z. V y c h o d i l o v á, CSc. Ve svém proslovu přiblížila přítomným osobnost zesnulého profesora, zhodnotila jeho pedagogickou a vědeckou činnost.

Následoval dopolední blok referátů. Jako první vystoupil S. Ž a ž a (Brno). V referátě *Několik poznámek k výpovědím „быть/бýти“ v ruštině a češtině* rozebral dva typy konstrukcí s tímto slovesem: první, které se vyznačují odlišnými ekvivalenty v češtině (*Входа нет*), druhé sice mají zdánlivě shodné konstrukce, ale je u nich omezena totožnost (*Ипуне не до смеха x Мне не по себе*). O neobvyklých změnách v syntaxi staré ruštiny pohovořil P. Š i m a (Třnava) ve svém vystoupení *Uvaha o syntaktických zvláštnostiach modlitieb u Slovanov*. Svá pozorování ilustroval na textech staroruských modliteb. Popisovanou skutečnost vysvětlil mimojazykovými faktory. Příspěvek M. J a n k o v i č o v é (Bratislava) *Frazeodidaktika ruštiny a příprava budoucích rusistov* byl zaměřen na vyučování frazeologie jazyka. Bylo připomenuto, že aktivní osvojení ruské frazeologie je součástí přípravy budoucích rusistů. Vystavává však otázka výběru frazeologických polí, která mají absolventi oboru zvládnout. J. S o k o l o v á (Nitra) se ve svém pojednání *K modelovaniu semantickej bazy (Lingvistický odkaz R. Zimka)* vrátila do minulých desetiletí, kdy česká lingvistika zdůrazňovala sémantickou bázi výpovědi, její pragmatickou složku. V této souvislosti vzpomněla monografii zesnulého jubilanta, která byla věnována sémantické syntaxi. Vystoupení A. B r a n d n e r a (Brno) *K praktickému využití teorie funkční gramatiky* bylo zaměřeno na její uplatnění při sestavování praktických jazykových příruček pro cizince, v daném případě pro studující ruštinu jako cizí jazyk. H. F l i d r o v á (Olomouc) v referátě *Na okraj kategorie imperativnosti* upozornila, že ne každá věta, která je imperativní, má i imperativní význam. Na konkrétních příkladech poukázala na odstíny imperativnosti. Některé stojí na rozhraní a mají blízko k oznámení (výstraze, varování). Vedle toho uvedla případy typické pro ruštinu, kdy imperativnost je velmi často vyjádřena infinitivem. Zesnulý jubilant se vedle svých badatelských aktivit převážně v oblasti skladby ruštiny zabýval též problematikou zkvalitňování jazykové přípravy budoucích filologů-rusistů. Tuto skutečnost připomněla E. V y s l o u ž i l o v á (Olomouc) v pojednání *Professor Zimek jako lingvodidaktik*.

Dopolední jednání bylo uzavřeno vzpomínkovými příspěvky. J. S v e t l í k (Bratislava) připomněl olomoucká setkání se zesnulým kolegou u jejich školitele prof. A. V. Isačenka, který v době jejich aspirantury působil na olomoucké univerzitě, a v pozdějších letech setkávání na rusistických a slavistických konferencích, sympoziích a kongresech. J. T á r n y i k o v á (Olomouc) uvedla, že zesnulý jubilant byl svou druhou specializací anglista, a proto mu na několik let bylo svěřeno vedení katedry anglistiky a amerikanistiky na FF UP. Toto pracoviště nejen administrativně vedl, ale byl též rádcem při odborném růstu svěřených pracovníků. O. R i c h t e r e k (Hradec Králové) se v osobní vzpomínce na

prof. Zimka vrátil do doby svého studia na vysoké škole. Jako jeho žák vzpomínal na erudovaného a vstřícného učitele, s nímž se setkával i v dalších letech na různých akcích jako středoškolský a zejména později jako vysokoškolský učitel.

Do odpoledního jednání byly zařazeny příspěvky doktorandů a nedávných absolventů doktorského studia na olomoucké univerzitě. **V. Kozáková** (Zlín) v pojednání *Výuka k interkulturní kompetenci na Ústavu jazyků UTB ve Zlíně* sdělila přítomným, že výuka jazyků na tomto typu vysoké školy je doplňována o poznatky reálií zemí, jejichž jazyk se studuje. Studijní plány pamatují na to, aby budoucí manažeři měli nejen jazykové znalosti, ale aby byli i na odpovídající kulturní úrovni. O vývoji kognitivní lingvistiky se zmínila ve svém vystoupení *Několik poznámek k vývoji kognitivní lingvistiky* **J. Pilátová** (Olomouc). **L. Vobořil** (Olomouc) v referátě *K jazykovému vyjádření kauzality v ruštině a češtině (z hlediska syntaktické sémantiky)* popsal kauzální vztahy v ruštině v porovnání s češtinou. Opíral se při tom o monografii zesnulého jubilanta, která je věnována sématické syntaxi. V popředí **J. Gregora** (Olomouc) byla verbonominální spojení. V příspěvku *Shodný pří-
vlastek v ruských ustálených verbonominálních spojeních* se pokusil o stanovení jejich frekvence výskytu. Současně poukázal na jejich častou variabilitu.

Vystoupení účastníků jednodenní konference přinesla zajímavé poznatky a můžeme je považovat za zdařilou připomínku životního výročí zesnulého jubilanta, který patřil k čelným představitelům české jazykovědné rusistiky.

Aleš Brandner